

městnanci těchto právnických osob a nikoliv okresu, který vede vrchní správu nemocnice. Žalování v dovolací odpovědi odkazují při právním posouzení na vývody odvolacího sdělení, kde popřeli správnost právního názoru procesního soudu i po této stránce, jde pak jen o právní posouzení věci, o němž může dovolací soud rozhodnouti, i když se odvolací soud po této stránce věci neobíral. Žaloba proti druhému žalovanému není tedy už z toho důvodu po právu.

Napadený rozsudek není právně mylný ani co do prvního žalovaného (§ 503 č. 4 c. ř. s.), neboť on podle zjištění nižších soudů ne-nařídil ozáření ruky žalobkyniny Dr. M-em, nýbrž ten je provedl bez jeho vědomí a proti všeobecnému jeho zákazu, a dozor prvního žalovaného jako primáře na podřízené lékaře nemůže jíti tak daleko, aby zamezil jejich jednání provedená v jeho nepřítomnosti, zvláště když Dr. M. ozáření samostatně nesměl prováděti.

Čís. 16186.

Pouhá dohoda manželů o tom, že dají souhlas k rozvodu a rozluce manželství bez viny kteréhokoli z nich pro nepřekonatelný odpor a že se zároveň manžel zaváže vykonatelným notářským spisem (§ 3 not. ř.) platiti až do svého úmrtí manželce určité výživné do jejího provdání, nepříčí se dobrým mravům (§ 879, odst. 1, obč. zák.), třebaže manželství smluvců bylo poté rozsudkem pro uznání pravoplatně bez jejich viny rozvedeno a rozloučeno a oba manželé se vzdali vzájemně požadovati zvýšení resp. snížení výživného bez zřetele na případné zlepšení nebo zhoršení majetkových poměrů manžela.

(Rozh. ze dne 9. června 1937, Rv I 345/37.)

Srv. rozh. č. 13253, 14885, 11780, 9957, 7633, 4040, 2190 Sb. n. s.

Podle písemné úmluvy, sjednané mezi stranami dne 18. června 1929 před notářem Dr. Hugonem E. v P. (snímku spisu notářského ze dne 26. června 1929 č. j. 3334), se manželé dohodli na rozvodu a rozluce svého manželství bez viny kteréhokoliv z manželů a upravili své majetkové poměry tak, že se žalobce zavázal, že bude platiti pod následky § 3 not. řádu až do svého úmrtí žalované své manželce do jejího možného opětného provdání jménem výživného a zaopatření, počínaje dnem 1. května 1929, měsíčně předem (co do výživného do 18. června 1929 již splatných do 8 dnů) částku 1.200 Kč, při čemž žalovaná výslovně prohlásila, že se vzdává jednou pro vždy nároků na zvýšení tohoto výživného i práva žádati za nové uspořádání majetkových poměrů pořadem práva, a to bez zřetele na to, zda se její majetkové poměry podstatně zhorší nebo zlepší, a stejně tak se žalobce vzdal jednou pro vždy nároku žádati za snížení tohoto výživného a nové uspořádání majetkových poměrů, rovněž bez zřetele na změnu ve svých majetkových poměrech. Manželé se zároveň dále podle odst. 6 řeč. not. spisu výslovně

zavázali, že nebudou činiti jeden druhému žádných překážek pro provedení soudního rozvodu manželství od stolu a lože, jakož i při rozluce manželství, a to z toho důvodu, že chovají proti sobě nepřekonatelný odpor, a zavázali se dále, že podepíší příslušná soudní podání, dostaví se na obeslání k soudu k příslušnému jednání a dají své svolení k soudnímu rozvodu po případě k rozluce svého manželství. Dále bylo stanoveno, že dodržení závazků v dotčeném odstavci sjednaných je předpokladem placení výše ujednaného výživného žalobcem. Žalovaná se konečně také podle odstavce 7. řech. not. spisu zavázala, že se do tří dnů vystěhuje trvale z dosavadního společného bytu v P. a odnese si všecky své věci. Z obsahu sporných spisů o žalobě žalobcově na rozvod manželství sporných stran, projednávané před krajským soudem v P., zn. sp. Ck III a 137/29, vyplývá, že tři dny po sepsání řečeného notářského spisu bylo k žádosti sporných stran dne 21. června 1929 konáno první ústní jednání rozvodové, když byl před zahájením ústního jednání doručen právnímu zástupci žalujícího manžela stejnopis žalobní odpovědi, že po přednesech stran upravil pak právní zástupce žalobcův žalobní návrh tak, aby manželství sporných stran bylo rozvedeno bez jejich viny, kterýžto takto upravený nárok zástupce žalované manželky uznal, a poté byl na návrh zástupce žalobcova vydán rozsudek pro uznání (podle data jeho písemného vyhotovení dne 22. června 1929), vyslovující rozvod manželství od stolu a lože s tím, že na rozvodu nemá žádná strana viny. Pravoplatným usnesením téhož soudu ze dne 18. července 1929, zn. sp. Nc VI 290/29, bylo manželství sporných stran prohlášeno za rozloučené bez zavinění některého z obou manželů. Žaloba, již se žalobce (manžel) domáhal, aby bylo prohlášeno za neplatné ujednání smíru, obsažené v notářském spisu č. 3334 dne 19. června 1929 sepsaném mezi žalobcem a žalovanou, jímž se žalobce zavázal žalované jménem výživného a zaopatření, počínaje 1. květnem 1929, platiti měsíčně 1.200 Kč až do své smrti a podle něhož se dále žalobce jednou pro vždy vzdal nároku na snížení výživného a na novou úpravu majetkových poměrů bez zřetele na změnu ve svých majetkových poměrech vlastních, po případě, aby bylo uznáno právem, že se výživné, jež má žalobce plniti žalované podle uvedeného notářského spisu, snižuje na částku nejvýše 300 Kč měsíčně s účinností od 1. ledna 1934, nebo na částku uváženou soudem odpovídající, byla zamítnuta soudy všech tří stolic, nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů :

Marně hledí žalobce dovoditi, že jest shora uvedený jeho smluvní závazek k placení výživného, podobně jako celé ujednání obsažené v dotčeném notářském spise, ve smyslu § 879 obč. zák. zmatečný správně nicotný, ježto jest nerozlučnou součástí smlouvy, kterou chtěly sporné strany obejít ve veřejném zájmu dané ustanovení o rozvodu a rozluce manželství, zejména předpis § 93 obč. zák., stanovící, že manželům není nikterak dovoleno, aby zrušili o své újmě manželský svazek, třeba by byli mezi sebou o tom za jedno, a to necht' již tvrdí neplat-

nost manželství, nebo chtějí provést rozlukou manželství, neb i jen rozvod od stolu a lože. Žalobce se dovolává na podporu svého stanoviska vývodů obsažených v rozhodnutí ze dne 3. února 1934, č. j. Rv I 1858/32-1, uveřejněném pod č. 13253 Sb. n. s., leč neprávem, neboť řečené rozhodnutí se přes zdánlivou podobnost nehodí pro rozdílnost skutkové povahy. Předmětem rozhodnutí toho byl případ, kdy se manželé dohodli, aby jejich manželství bylo rozvedeno a rozloučeno tím způsobem, že manželka podá na manžela žalobu o rozvod z jeho viny pro opětné zlé nakládání a urážky, že se manžel dá kontumačně odsouditi a že potom ona podá žádost o rozlukou podle § 17 rozl. zák. a že se manžel zavázal platiti jí po takto dosažené rozluce manželství výživné ode dne, kdy se ona z jeho domácnosti vystěhuje. Nejvyšší soud spatřoval v případě tam řečeném nicotnost oné dohody v tom, že podle ní měl manžel vzít na sebe vinu na rozvodu z důvodu opětovného zlého nakládání a urážek a že smluvenou kontumací měla býti soudu odňata možnost vyšetřiti a přezkoumati, zdali dotčený důvod rozvodový je skutečně pravdivý.

O něco docela jiného však jde v souzeném případě, kde sporné strany učinily dohodu, že provedou soudní rozvod a rozlukou bez viny kteréhokoliv z nich pro nepřekonatelný odpor a že žalobce bude platiti žalované měsíční výživné 1.200 Kč až do svého úmrtí nebo jejího opětovného provdání, a jejich manželství bylo potom rozsudkem pro uznání pravoplatně bez viny stran rozvedeno a poté pravoplatným usnesením soudním rozloučeno. Vždyť manželé se mohou dobrovolně soudně rozvésti a dohoda o úpravě majetkových poměrů jest dokonce podmínkou takového rozvodu (§§ 103, 105 obč. zák.). Jako rozlukový důvod jest pak v § 13 lit. i) uveden nepřekonatelný odpor, připojili-li se k žádosti za rozlukou, třeba i dodatečně, také druhý manžel. Mohou se tedy manželé na tomto důvodu rozlukovém i podle zákona samého předem shodnouti, a nelze proto v takové dohodě spatřovati nic nezákonného nebo nedovoleného. Ujednáním tím nechtěly sporné strany nic soudu předstírati, nikdo z nich nebral na sebe vinu na rozvodu, soudu rozhodujícímu o rozvodu nemělo býti a také nebylo onou dohodou nijak znemožněno, aby se o uplatnění důvodu nepřekonatelného odporu přesvědčil, když se též obě strany k ústnímu jednání dostavily, a mohl tedy procesní soud tento uplatněný rozvodový důvod zkoumati. Není proto dotčená dohoda, pokud se strany při ní smluvily na dobrovolném rozvodu a na rozluce pro vzájemný nepřekonatelný odpor, nicotná, tím méně ovšem lze ji z tohoto důvodu prohlásiti za nicotnou, pokud se žalobce zavázal platiti žalované straně výživné za předpokladů v odst. 6 notář. spisu, shora blíže uvedených. V četných rozhodnutích nejvyššího soudu (srv. rozh. č. 2190, 4040, 7633, 9957, 11780 a 14885 Sb. n. s.) bylo vysloveno, že nárok manželky rozvedené, nebo rozloučené, nebo nežijící s manželem ve společné domácnosti, na výživné jest povahy čistě soukromoprávní, a mohou se proto oba o výživném volně dohodnouti. Mohou tedy takoví manželé mezi sebou s plnou platností ujednati též to, že se za určitých

předpokladů nebo podmínek vzdávají práva domáhati se zvýšení po případě snížení ujednaného výživného, a nelze v tom případě poukazovati na povšechnou zásadu, že smír o výživném, jako každý který jiný smír, se uzavírá cum clausula rebus sic stantibus, když zásada ta má místo pouze tehda, nebylo-li mezi stranami ujednáno něco jiného, co by užití řečené zásady vylučovalo (srv. rozh. č. 4213 a 14885 Sb. n. s.). Nemůže se proto žalobce domáhati právem ani zrušení smluvně se žalovanou ujednaného výživného pro tvrzenou nicotnost notářské smlouvy, o níž tu jde, ani jeho snížení proto, že se finanční poměry žalobcovy podstatně změnily v jeho neprospěch a že v době uzavření dohody nemohly strany předvídati, že se všeobecné poměry změny tou měrou, že se žalobce bude nucen ucházeti, jak tvrdí, o zápůjčku a pomoc příbuzenstva. Dokud nebyl proveden rozvod a rozluka, nemohl by sice žádný ze smluvců donucovati druhého, aby se řídil ujednáním o způsobu provedení rozvodu a rozluky, stanoveným v dotčené notářské smlouvě, ale když jedna část onoho ujednání, totiž rozvod a rozluka, byla skutečně splněna a nelze již v té příčině obnoviti dřívější stav, nemůže se žalobce domáhati neplatnosti druhé části onoho ujednání, týkající se placení výživného. Výtka právní mylnosti není tedy oprávněna.

Čís. 16187.

Civilní soudce není vázán názorem trestního soudu, vysloveným v odsuzujícím trestním rozsudku pro přestupek § 335 tr. zák., že i poškozený spoluzavinil své zranění.

(Rozh. ze dne 9. června 1937, Rv II 431/35.)

Proti žalobě o náhradu škody za úraz, který žalobce utrpěl při srážce s automobilem, který řídil žalovaný řidič a jenž patřil prvému žalovanému, pro kteroužto nehodu byl žalovaný řidič v trestní věci T 1320/32 pravoplatně odsouzen trestním rozsudkem okresního soudu v N. J. ze dne 28. listopadu 1933, potvrzeným rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v N. J. ze dne 6. března 1934, pro přestupek podle § 335 tr. zák., namítli žalovaní mimo jiné též spoluzavinění poškozeného žalobce samého, jak to také v rozsudku odvolacího soudu v N. J., vydaném v dotčené trestní věci, bylo zjištěno. **O b a n i ž š í s o u d y**, uznavše zčásti podle žaloby, neshledaly, že žalobce svůj úraz spoluzavinil, vycházejíce z názoru, že civilní soudce není vázán názorem, obsaženým v trestním rozsudku odsuzujícím žalovaného řidiče pro přestupek podle § 335 tr. zák., že i soukromý účastník (nynější žalobce) svůj úraz spoluzavinil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Žalovaní vytýkají především s hlediska všech uplatněných dovolacích důvodů, že nebylo uznáno na spoluzavinění žalobcovo na úrazu, vpravdě však provádějí jen výtku nesprávného posouzení po právní stránce